

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ СВІТОВОГО РИНКУ ПРАЦІ

© 2015 ПЕТРЕНКО К. В., ПІГУЛЬ В. В.

УДК 331.5; 331.31

Петренко К. В., Пігуль В. В. Особливості формування та розвитку світового ринку праці

Метою статті є комплексне дослідження процесів формування світового ринку праці. Розглянуто теоретичні аспекти формування світового ринку праці, вивчено теорії розвитку ринку праці в контексті міграції робочої сили та з точки зору різних економічних шкіл, наведено сегменти сучасного ринку праці та фактори впливу на нього. Також проаналізовано стан сучасного ринку праці світу, а саме – досліджено основні тенденції щодо рівня зайнятості та безробіття за останні роки. Встановлено, що існує ряд проблем, які негативно впливають на функціонування світового ринку праці, включаючи зростання рівня безробіття та зменшення зайнятості. Досліджено тенденції до збільшення зайнятості населення у сфері послуг та «відпливу умів». Виявлено, що задля кращого функціонування ринку праці потрібно створювати нові робочі місця та стимулювати діяльність економічно активного населення, що сприятиме економічному розвитку країн світу.

Ключові слова: світовий ринок праці, зайнятість, безробіття, міграція.

Рис.: 3. **Табл.:** 1. **Бібл.:** 8.

Петренко Катерина Валеріївна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри міжнародної економіки, Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут» (пр. Перемоги, 37, Київ, 03056, Україна)

E-mail: pkatya@bigmir.net

Пігуль Вікторія Володимирівна – студентка кафедри міжнародної економіки, Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут» (пр. Перемоги, 37, Київ, 03056, Україна)

E-mail: victoria.19779@gmail.com

УДК 331.5; 331.31

Петренко Е. В., Пігуль В. В. Особенности формирования и развития мирового рынка труда

Целью статьи является комплексное исследование процессов формирования мирового рынка труда. Рассмотрены теоретические аспекты формирования мирового рынка труда, изучены теории развития рынка труда в контексте миграции рабочей силы и с точки зрения различных экономических школ, приведены сегменты современного рынка труда и факторы, влияющие на него. Также проанализировано состояние современного рынка труда мира, а именно – исследованы основные тенденции уровня занятости и безработицы за последние годы. Установлено, что существует ряд проблем, которые негативно влияют на функционирование мирового рынка труда, включая рост уровня безработицы и уменьшение занятости. Исследованы тенденции к увеличению занятости населения в сфере услуг и «утечки умов». Выведено, что для лучшего функционирования рынка труда нужно создавать новые рабочие места и стимулировать деятельность экономически активного населения, что будет содействовать экономическому развитию стран мира.

Ключевые слова: мировой рынок труда, занятость, безработица, миграция.

Рис.: 3. **Табл.:** 1. **Библ.:** 8.

Петренко Екатерина Валериевна – кандидат экономических наук, доцент, доцент кафедры международной экономики, Национальный технический университет Украины «Киевский политехнический институт» (пр. Победы, 37, Киев, 03056, Украина)

E-mail: pkatya@bigmir.net

Пігуль Вікторія Володимирівна – студентка кафедри міжнародної економіки, Національний технічний університет України «Киевский политехнический институт» (пр. Победы, 37, Киев, 03056, Украина)

E-mail: victoria.19779@gmail.com

УДК 331.5; 331.31

Petrenko K. V., Pigul V. V. Peculiarities of Formation and Development of the Global Labor Market

The article is aimed at comprehensive studying of the processes in the formation of global labor market. Theoretical aspects of formation of the global labor market have been considered, theories of development of the labor market in the context of labor force migration and in terms of various economic schools influencing it have been provided. The article also analyses the current status of the labor market of the world, namely, by researching the major trends in both employment and unemployment in the recent years. It has been determined that there are a number of problems which negatively affect the functioning of the global labor market, including the rising unemployment and the reducing employment. Trends to increase employment in the service sector as well as «brain drain» have been researched. It has been found that for a better functioning of the labor market, creation of new jobs together with stimulating activities of the economically active population is necessary, thus the economic development of the world countries will be forwarded.

Keywords: global labor market, employment, unemployment, migration.

Fig.: 3. **Tabl.:** 1. **Bibl.:** 8.

Petrenko Kateryna V. – Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor, Associate Professor of the Department of International Economy, National Technical University of Ukraine «Kyiv Polytechnic Institute» (pr. Peremogy, 37, Kyiv, 03056, Ukraine)

E-mail: pkatya@bigmir.net

Pigul Viktoria V. – Student, National Technical University of Ukraine «Kyiv Polytechnic Institute» (pr. Peremogy, 37, Kyiv, 03056, Ukraine)

E-mail: victoria.19779@gmail.com

В умовах глобалізації міжнародний ринок праці стрімко розвивається, як і ринок робочої сили, що, своєю чергою, впливає на посилення співпраці між країнами світу. Наразі національні ринки відіграють значну роль у формуванні світового ринку праці. Міжнародний поділ праці сприяє розвитку стійких міждержавних зв'язків, що є причиною створення системи, яка формує попит та задовольняє пропозицію робочої сили на ринку праці. Тому актуальним є питан-

ня дослідження тенденцій, що складаються на світовому ринку праці, динамічних та структурних змін, оскільки важливо володіти ситуацією на національних ринках задля посилення їх конкурентоспроможності, визначення потреб та ресурсів.

На сучасному етапі економічного розвитку відбуваються глибокі зміни міжнародного ринку праці. Дана проблематика була основою для досліджень таких науковців: Д. Богини, І. Бондара, А. Вуда, В. Денисюка,

Г. Дмитренко, С. Калініної, П. Кругмана, В. Липова, Р. Лоуренса, Ю. Макогона, В. Петюха та ін. Свої наукові праці вони присвячують дослідженню збільшення зайнятості населення, зниження рівня безробіття та державного регулювання усіх процесів, що відбуваються на ринку праці в умовах глобалізації.

Метою статті є дослідження основних напрямів формування світового ринку праці, виявлення основних рис сучасного ринку праці, аналіз тенденцій, що склалися на ринку праці в наш час.

Міжнародний ринок праці – це певна система відносин, що виникають у процесі збалансованості попиту та пропозиції на світові трудові ресурси, умов формування робочої сили, оплати праці та соціального захисту. Дані відносини сформувалися через нерівномірність якісного та кількісного розміщення робочої сили в країнах світу та існуючих розбіжностей в підході кожної країни до відтворення робочої сили. У процесі глобалізації виділяють два головні шляхи формування ринку праці:

1) об'єднання ринків праці окремих країн, коли ліквіднуються будь-які перешкоди на ринку – соціальні, культурні, адміністративні. Наприклад, Шенгенська угода єдиного ринку праці;

2) міграція трудових ресурсів країни. У даному аспекті розглядають як фізичне переміщення, так і переміщення віртуальне, за допомогою нових методів комунікацій.

Взагалі світовий ринок праці стрімко розвивався в результаті активного зростання мобільності двох визначальних факторів виробництва – праці та капіталу. Формування міжнародного ринку праці в контексті міграції робочої сили розглядав професор Ю. Макогон, який визначив такі етапи та їх особливості [1]:

1) *Домонополістичний капіталізм*. Масова міграція з Європи за океан, що і стало початком створення міжнародного ринку праці. Головні отримувачі робочої сили в 19 ст. – країни Північної Америки, Австралія та Нова Зеландія.

2) *Епоха монополістичного капіталу*. З 1880 р. почалося стрімке зростання еміграції в Америку, яку пізніше назвали «ною еміграцією». Найбільша кількість трудових ресурсів виїжджала з країн Східної Європи: Росії, Болгарії, Австрії, Іспанії, Португалії. Також у цей період активно розвивалась еміграція з Індії, Китаю, Східної Африки. Досить високий показник еміграції спостерігався також із країн Латинської Америки.

3) *Період між світовими війнами*. Зрозуміло, що особливістю даного періоду було стрімке зниження міграції трудових ресурсів між країнами.

4) *Післявоєнний період*. Характеризується посиленням внутрішньоконтинентальної міграції (найбільше спостерігалося в Африці та Європі).

5) *Період, що розпочався у 80–90-ті рр.. 20 ст. і триває до нашого часу*. Характерна глобалізація, розвиток ТНК, регіональна економічна інтеграція, лібералізація кордонів, швидкий розвиток комунікаційних систем, розвиток нових центрів залучення робочої сили, збільшення масштабів і темпів міжнародної міграції.

Також різні економісти виділяли свої теорії щодо формування світового ринку праці в напрямку шкіл, в яких працювали [2]:

- ✦ *теорія людського капіталу* (Дж. Беккер, Л. С'ястад, Г. Кларк). У рамках цієї теорії вчені вивчали міграцію робочої сили на мікрорівні. Бажання громадян мігрувати, а також отримати освіту представники цієї наукової школи вважають засобом інвестицій в «людський капітал», проте, варто зазначити, що це справедливо за умови отримання високої вигоди від міграції;
- ✦ *нова економічна теорія міграції* (О. Старк, Е. Тейлор, П. Арнольд). Ця теорія пояснювала те, що не окремі особистості приймають рішення мігрувати, а усі члени домогосподарств. Підіймаючись на макрорівень, представники цієї теорії показували, що деякою мірою трудова міграція та економічний розвиток країни – взаємопов'язані: високий рівень економіки може приваблювати велику кількість громадян з менш економічно розвинених країн;
- ✦ *сегментування ринку праці на первинний та вторинний сектори* (М. Пьюе, А. Портес, Л. Бах). Якщо робочі місця в первинному секторі забезпечують стабільну роботу та високу оплату праці для національної робочої сили, то вторинний сектор пропонує низьку оплату, відсутність гарантій збереження зайнятості, досить невеликі можливості професійного зростання, що відштовхує національну робочу силу та породжує структурний попит на трудящих-мігрантів;
- ✦ деякі вчені (Е. Плетньов, Дж. Джонсон) пояснюють існування міжнародної трудової міграції через *формування світового ринку праці*. Він має лише умовні географічні межі, а працює за рахунок експорту та імпорту трудових ресурсів. При цьому міграція робочої сили відбувається за рахунок динаміки політичних і демографічних процесів, а також різниці в економічному розвитку та, здебільшого, заробітних плат;
- ✦ *теорія глобальних систем, чи світового господарства* (С. Сассен, І. М. Петрас). Автори доводять, що міграція спостерігається між минулими метрополіями, чому сприяють історичні, культурні, мовні, адміністративні, економічні зв'язки між ними. Прихильники цієї теорії стверджують, що міграція набуває швидкого розвитку в результаті розвитку світової транспортної мережі, засобів зв'язку.

Аналізуючи наведені теорії щодо формування світового ринку праці, можна дійти висновку, що основним елементом функціонування даного ринку на макрорівні виступає міжнародна трудова міграція, під якою розуміється переміщення трудових ресурсів із країн з метою працевлаштування. Не менш важливу роль у розвитку міжнародного ринку праці відіграють транснаціональні корпорації, оскільки вони працюють на основі науково-технічної, комерційної кооперації підприємств будь-якої організаційно-правової

форми та незалежно від виду діяльності, діють на ринках двох і більше країн та, відповідно, проводять єдину політику через декілька центрів прийняття рішень.

Варто також відмітити, що коли світовий ринок праці стрімко розвивався, паралельно почався розподіл міжнародного ринку на кілька окремих сегментів, які виділяються власними закономірностями руху трудових ресурсів. Сегментація міжнародного ринку праці вказує на особливості попиту на трудові ресурси, їх кваліфікацію та міжнародний поділ праці. Це означає, що робоча сила на ринку праці різноманітна та має відмінності від тієї, яка виступає лише на національних ринках. Вона характеризується високим рівнем мобільності та здатністю пристосовуватися до вимог роботодавців. Детальніше структура світового ринку праці на сучасному етапі наведена в *табл. 1*.

Звичайно, є ряд факторів, які мають прямий вплив на світовий ринок праці, оскільки він сам має суттєвий вплив на економічне зростання країни та її макроекономічне середовище. З іншого боку, треба враховувати, що ринок праці знаходиться під впливом динаміки розвитку світового господарства та певних соціально-економічних показників. На *рис. 1* наведено основні економічні фактори, які мають безпосередній вплив на розвиток світового ринку праці. Розглянемо детальніше дані фактори.

1. У даний час активної глобалізації особливого розвитку набуває *міжнародний поділ праці* (МПП), що полягає у спеціалізації кожної країни на виробництві вигідних для неї товарів чи послуг і в подальшому обміні такими продуктами між країнами, які зазначені у МПП. Активний розвиток МПП розпочався наприкінці 20 ст. і активно продовжується по теперішній час. Експерти відзначають, що з 2006 по 2013 рр. світовий торговельний оборот збільшився у 18 разів.

Важливий внесок у розвиток торговельних відносин між країнами внесли багатосторонні переговори, що регулювалися Генеральною угодою тарифів і торгівлі (ГАТТ), наслідком яких стало зниження митних тарифів у 10 разів.

Визначальні фактори зростання ролі світової торгівлі:

- ✦ зростання ролі міжнародного поділу праці;
- ✦ суттєве збільшення частки послуг;
- ✦ підвищення ролі транснаціональних корпорацій на ринку світу;
- ✦ подолання бар'єрів між країнами, об'єднання країн у спільні ринки чи зони вільної торгівлі.

Завдяки зростанню ролі міжнародної торгівлі збільшуються обсяги виробництва та заробітна плата. Країнам наразі варто значну увагу приділяти виробництву продукції з високою доданою вартістю, тобто това-

Таблиця 1

Сегменти сучасного світового ринку праці

ТНК	Середні та малі підприємства розвинених країн
Привілейовані працівники Інформаційні працівники, програмісти Фахівці середньої кваліфікації Висококваліфіковані групи робітників Сінгапуру, Гонконгу, Тайваню Жіноча робоча сила (молоді неодружені жінки) Робоча сила, що поставляється районами з низьким рівнем розвитку Робочі мігранти Учені та науковці	Фахівці середньої кваліфікації Жіноча робоча сила (молоді неодружені жінки) Робоча сила, що поставляється районами з низьким рівнем розвитку Робочі мігранти Учені та науковці
Підприємці країн, що розвиваються	Міжнародні організації
Привілейовані працівники Інформаційні працівники, програмісти Фахівці середньої кваліфікації Висококваліфіковані групи робітників Сінгапуру, Гонконгу, Тайваню Жіноча робоча сила (молоді неодружені жінки) Робоча сила, що поставляється районами з низьким рівнем розвитку «Експортні робітники» країн Азії Нелегальні робітники	Інформаційні працівники, програмісти Фахівці середньої кваліфікації Учені, науковці

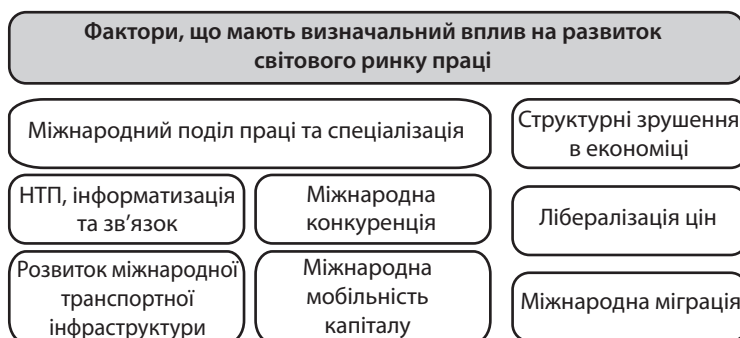

Рис. 1. Фактори, що мають визначальний вплив на розвиток світового ринку праці

рів, які потребують великих інтелектуальних та інноваційних технологічних затрат. Це сприятиме підвищенню ролі країни на світовому ринку праці

2. *Вплив науково-технічного прогресу, інформатизації та зв'язку* розглядають у двох аспектів. У першому вони сприяють зростанню попиту на науковців та висококваліфіковані кадри, попит в яких не був задоволений на національному ринку. Це, в результаті, спричинило широковідоме явище «відплив умів», суть якого полягає в тому, що висококваліфіковані кадри не знайшли пропозиції роботи у своїй країні та були змушені мігрувати до інших країн та працювати на їх благо. З іншого боку, дані фактори спричинили безробіття, оскільки з широким розвитком технологій потреба в додатковій робочій силі автоматично відпадає.

3. Міжнародна конкуренція набула свого розвитку здебільшого через *подолання національної ізоляції*. Це привело до боротьби на ринку між країнами за вплив над інформаційним простором, який зараз має надзвичайну силу, та над використанням і перерозподілом ресурсів. Країни зараз мають активно спрямовувати свою економічну політику в напрямку розвитку високотехнологічних галузей, технологій задля підтримання своєї конкурентоспроможності на високому рівні, оскільки від цього залежить благополуччя, рівень життя та заробітних плат усього населення.

4. Важливим фактором є *розвиток міжнародної транспортної інфраструктури*. Останні десятиріччя особливо розвивався авіаційний, залізничний, водний та автомобільний транспорт. Цими видами транспорту здійснюються колосальні обсяги перевезень щодня. Не менш популярною є мережа трубопроводів, якими відбувається поставка нафти та природного газу.

5. *Відкритість для руху капіталу* означає, що він формує попит не лише на трудові ресурси своєї країни, але і на закордонну робочу силу, яка часто має певні переваги в порівнянні з національною. У наш час ТНК та інвестори мають за мету швидкий процес отримання прибутку, тому їм вигідно переміщувати виробництво в регіони, де заробітна плата низька, тобто є велика можливість використовувати дешеву робочу силу, але рівень її кваліфікації дає можливості для освоєння нових технологій. За рахунок такого переміщення робоча сила країни, в яку перенесено виробництво, отримує високі доходи. У 2012 р. загальна кількість ТНК становила 260 тис., кількість їхніх зарубіжних філій – близько 900 тис., залучені іноземні інвестиції становили понад 8,8 трлн дол., а їхні глобальні активи – 27,7 трлн дол. [3]. Зростання мобільності капіталу призводить до того, що і розвинені країни, і країни, що розвиваються, отримують вигоду від такої співпраці.

6. *Структурні зрушення економіки* кожної країни мали свої особливості, складнощі та проходили з різним ступенем важкості, але співвідношення заходів макроекономічної стабілізації економіки, лібералізації цін і зовнішньої торгівлі, інституціональних змін було націлено на розширення приватної власності. Ці структурні зміни спричинили безробіття та неповна зайнятість. Такі зміни спричинили недовиробництво ВВП і недоотримання податків у державі. Не обійшлося й без соціальних на-

слідків для працюючого населення та рівня стабільності держави загалом [4].

7. Найбільш важливим і складним фактором, що впливає на розвиток світового ринку капіталу, є *міжнародна трудова міграція*, оскільки на міграційні процеси впливають усі фактори, наведені вище. А також не менш важливу роль відіграє те, що в цьому процесі беруть участь люди. У цілому, на динамічність ринку праці впливає гнучкість робочої сили, що веде за собою міграційні процеси, а також гнучкість капіталу, результатом якого є аутсорсинг. Сучасні міграційні потоки складаються з двох напрямків, це означає, що одна країна може приймати мігрантів з інших країн, а громадяни цієї країни від'їжджають до інших країн.

Серед факторів, що впливають на світовий ринок праці, варто відмітити такі: економічний розвиток країни; економічний цикл; формування макроекономічної політики і політики на ринку праці. Не варто також забувати про природні фактори, які мають суттєвий вплив на розвиток ринку праці. Як приклад, від Азійського цунамі 26 грудня 2004 р. у Шрі-Ланка та Індонезії постраждало 1,5 млн осіб. Міжнародна організація праці оцінила втрати у 1 мільйон робочих місць. Землетруси, які відбулися в Пакистані та Південній Азії 8 жовтня 2005 р., забрали 1,1 млн робочих місць, що становило 50% усього економічно-активного населення цих країн [5]. Ураган Катрина призвів до катастрофічного затоплення півдня Сполучених Штатів, що вплинуло на півмільйона людей, заподіяло шкоду майну і спричинило збитки від недоотримання прибутку [6]. Екологічні та епідеміологічні катастрофи мають дуже великий вплив на світовий ринок праці, тому що робоча сила відразу реагує міграційними коливаннями в найбільш небезпечні райони світу. Також вони дуже негативно впливають на економіку країни і зайнятість: по-перше, подолання наслідків вимагає значних фінансових ресурсів для відтворення; по-друге, руйнування транспортної та інформаційної інфраструктури впливає на економіку інших країн; по-третє, багато робітників змушені міняти свою кваліфікацію. МОП допомагає країнам, що постраждали, не тільки у відтворенні втрачених фінансових та інформаційних ресурсів, а й у забезпеченні швидкої перепідготовки робітників.

Наразі ситуація, що склалася на світовому ринку праці, є досить складною, економічні кризи, що мали місце у всьому світі, спричинили зростання безробіття. За даними МОП, 90% економічно активного населення розвинених країн зайняті в суспільному виробництві, а в сільському господарстві – близько 5–10%, причому цей показник має тенденцію до спаду. Також дане дослідження констатує, що у світі лише 25% працівників мають постійну роботу. У інших трьох четвертих є можливість працювати по короткостроковим контрактам, тимчасово або неофіційно. Причому, як виявилось, частина людей, які мають повноцінну зайнятість, – не мають пенсійних льот і гарантій. На рис. 2 наведено динаміку рівня зайнятості у світі у % до попереднього періоду минулого року [7].

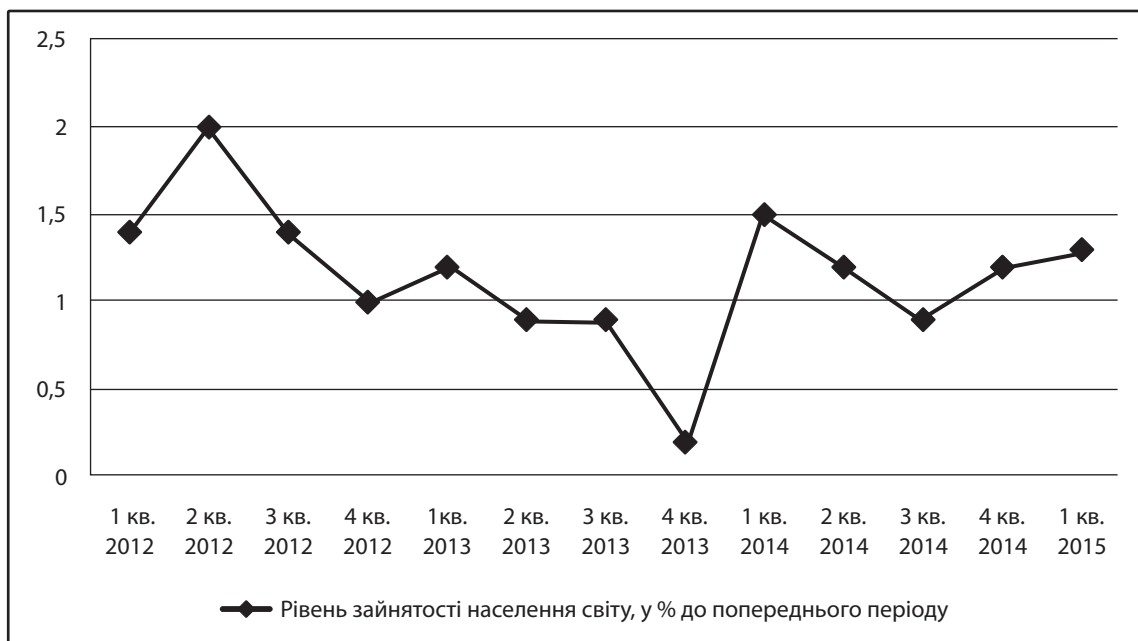

Рис. 2. Динаміка рівня зайнятості населення світу [7]

З даного графіка видно, що найбільші показники зростання зайнятості спостерігаються у 2013 р., коли світ повністю вийшов із кризи 2009 р., що привело до позитивної стабільності в розвитку країн з відповідним розвитком промисловості, виробництва, що, своєю чергою, сприяло створенню робочих місць та підвищенню рівня зайнятості. Помітний спад відбувся наприкінці 2013 р. з подальшим різким стрибком вже на початку 2014 р. У четвертому кварталі 2014 р. і першому кварталі 2015 р. спостерігається невелике підвищення зайнятості, що показує відносно позитивну тенденцію.

Ще один важливий показник, який характеризує стан світового ринку праці, – рівень безробіття. У 2014 р. він досяг відмітки 6,1%, що в абсолютній величині становить 205 млн чоловік. На рис. 3

наведено динаміку рівня безробіття у світі [7]. З рис. 3 видно, що рівень безробіття почав стрімко зростати після кризи 2008–2009 років, і з того часу не знижувався нижче відмітки 5,8%. Серед країн із найвищими показниками безробіття слід відзначити Кенію (40%), Гаїті (41%), єдину європейську країну – Боснію і Герцоговину (44,3%), Непал (46%), Туркменістан (60%), Буркіна-Фасо (77%), Зімбабве (90%). Усі ці країни переважно займаються сільським господарством, у них слабо розвинена інфраструктура, в африканських країнах причинами є незабезпеченість ресурсами, епідемії та засухи.

Серед країн, які стрімко розвиваються, мають високий розвиток економіки та показують найнижчі показники безробіття, виділимо Австралію (5,8%), Росію (5,4%), Німеччину (5,1%), Бразилію (4,3%), Китай (4%), Індію (3,8%), Японію (3,6%), Швейцарію (3,5%).

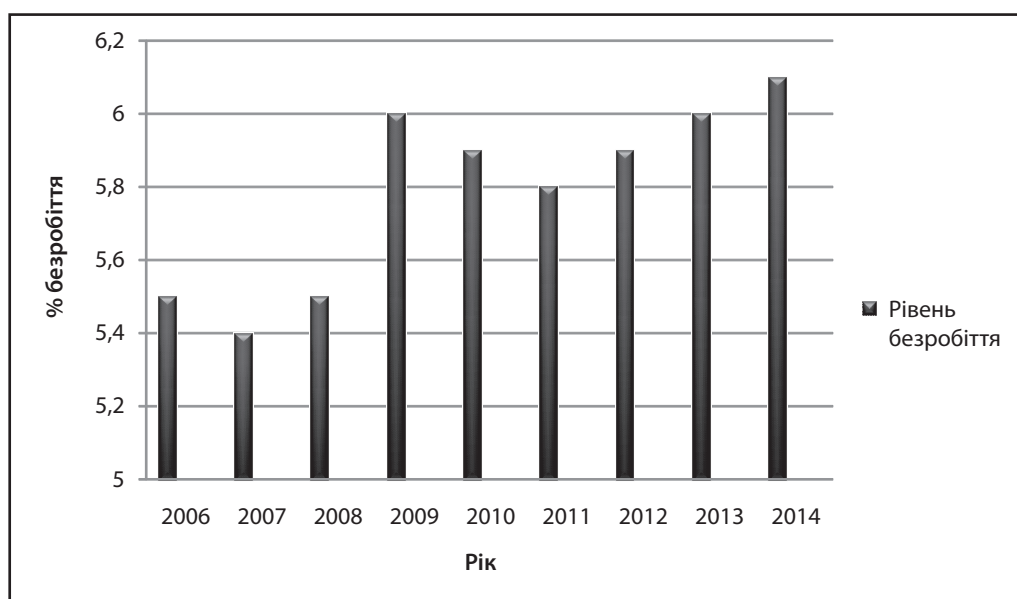

Рис. 3. Динаміка рівня безробіття у світі [7]

Дані процеси змушують людей мігрувати у країни з більш високим рівнем розвитку. За останнє десятиріччя масштаби міграції стабільно збільшуються. Найвищі показники спостерігаються в Азії (29%) та Європі (32,5%). Щодо тенденцій міграційних потоків, то слід відмітити такі:

- 1) стабільне зростання міграції та розширення її масштабів;
- 2) збільшення питомої ваги мігрантів у чисельності працездатного населення;
- 3) формування нових центрів концентрації робочої сили;
- 4) зростання нелегальних мігрантів;
- 5) відтік висококваліфікованих трудових ресурсів.

Розглядаючи світове господарство в цілому, можна виділити такі основні потоки трудової міграції: із країн, що розвиваються, до розвинених; між розвиненими країнами; між країнами, що розвиваються; з постсоціалістичних країн до розвинених країн. Загальноновизнаними центрами тяжіння професіоналів є США і Західна Європа. Вони мають потребу в програмістах, банківських працівниках, архітекторах, лікарях, викладачах вищої школи та інших. Спеціалісти в галузі ракетобудування, інженери-нафтовики, кваліфіковані будівельники мають попит у країнах Близького Сходу. На низькокваліфікованих працівників є попит у таких країнах, як Італія, Іспанія, Португалія, Кіпр тощо. Країнами з високим загальним рівнем висококваліфікованої робочої сили є Великобританія, Данія і Фінляндія – по 27,2% населення працездатного віку мають високу кваліфікацію, 55,9% – середню; Бельгія – 24,6% і 34,8% відповідно; Швеція – 23,9% і 53,9%; Нідерланди – 21,4% і 42,6% відповідно. Порівняно високим у цих країнах є рівень зайнятості: найбільший у Данії – 75,1%, Нідерландах – 73,5%, Швеції – 72,9%, Великій Британії – 71,8% працездатного населення [8].

ВИСНОВКИ

Аналізуючи наведені тенденції, що склалися на світовому ринку праці, можна відмітити такі основні тенденції:

- ✦ зростання безробіття у світі, спричинене кризою та розвитком нових технологій;
- ✦ переважне збільшення кількості зайнятих у сфері послуг і зниження у промисловості та сільському господарстві;
- ✦ зростання показників міграції та «вплив умів».

Отже, на світовому ринку праці існують проблеми, які потребують вирішення задля покращення рівня життя та добробуту населення. Важливими пунктами для підвищення економічної активності є створення нових робочих місць, зміни в політиці зайнятості та запровадження нових, нестандартних форм зайнятості для трудових ресурсів. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Міжнародна економіка : підруч. [для студ. вищ. навч. закл.] / [Козак Ю. Г., Лук'яненко Д. Г., Макогон Ю. В. та ін.] ; за

ред. Ю. Г. Козака, Д. Г. Лук'яненко, Ю. В. Макогон. – 3-тє вид. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 560 с.

2. Сідоров В. І. Формування та розвиток світового ринку праці в умовах глобалізації / В. І. Сідоров, А. В. Медова // Вісник ОНУ ім. І. І. Мечникова. – 2014. – Т. 19. Вип. 1/1. – С. 61–65.

3. World Investment Report 2012: Towards a New Generation of Investment Policies. – New York and Geneva: United Nations. – 2012. – 239 p. [Electronic resource]. – Mode of access : http://unctad.org/en/PublicationsLibrary/wir2012_embargoed_en.pdf

4. Світова економіка : підручник / А. С. Філіпенко, О. І. Рогач, О. І. Шнирков та ін. – 2-ге вид., стереотип. – К. : Либідь, 2001. – 582 с.

5. Global Employment Trends Brief, October 2005: Employment Impact in Pakistan of South Asia Earthquake : report / ILO (Geneva) [Electronic resource]. – Mode of access : http://www.ilo.org/empelm/pubs/WCMS_114284/lang--en/index.htm

6. EM-DAT: The International Disaster Database [Electronic resource]. – Mode of access : www.em-dat.net

7. Central Intelligence Agency [Electronic resource]. – Mode of access : <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/>

8. Серєда Г. В. Регулювання і розвиток ринків праці Євро регіонів / Г. В. Серєда // Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції студентів і молодих вчених «Регіональні соціально-економічні проблеми та шляхи їх вирішення». – Херсон : ХНТУ, 2008. – С. 170–173.

REFERENCES

Central Intelligence Agency. <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/>

“EM-DAT: The International Disaster Database”. www.em-dat.net

Filipenko, A. S. et al. *Svitova ekonomika* [World economy]. Kyiv: Lybid, 2001.

“Global Employment Trends Brief, October 2005: Employment Impact in Pakistan of South Asia Earthquake : report” http://www.ilo.org/empelm/pubs/WCMS_114284/lang--en/index.htm

Kozak, Yu. H. et al. *Mizhnarodna ekonomika* [International Economics]. Kyiv: Tsentr uchbovoi literatury, 2009.

Sidorov, V. I., and Medova, A. V. “Formuvannia ta rozvytok svitovoho rynku pratsi v umovakh hlobalizatsii” [Formation and development of world labor market globalization]. *Visnyk ONU im. I. I. Mechnykova*, vol. 19, no. 1/1 (2014): 61-65.

Sereda, H. V. “Rehulivannia i rozvytok rynkiv pratsi Yevrorehioniv” [The regulation of labor markets and the development of Euro-regions]. *Rehionalni sotsialno-ekonomichni problemy ta shliakhy yikh vyryshennia*. Kherson: KhNTU, 2008. 170-173.

“World Investment Report 2012: Towards a New Generation of Investment Policies”. http://unctad.org/en/PublicationsLibrary/wir2012_embargoed_en.pdf